

سخنان جناب حجت الاسلام و المسلمین ترکاشوند (دبیر علمی نشست)

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله و الصلاة و السلام على رسول الله و على آله آل الله
اللهم عجل لوليک الفرج و اجعلنا من أعوانه و أنصاره

خوشحالم که توفیقی شد در جوار ثامن الحجج حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام از جمع و محفل شما بزرگواران و فضایی ارجمند بهره مند باشم. لازم است در همین ابتدای کلام از تک تک شما عزیزان علمای بزرگوار، سادات معظم، و سرکنسول محترم افغانستان که قبول زحمت فرمودید و تشریف آوردید، تشکر کنم. از مسئول نمایندگی بعثه مقام معظم رهبری در خراسان، جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر احمری و همچنین نماینده محترم پژوهشکده، برادر عزیز جناب حجت الاسلام و المسلمین دکتر افضل آبادی که در برگزاری این نشست زحمات فوق العاده ای را متحمل شدند، سپاسگزارم.

«العبد یدبر و الله یقدر». ما این برنامه را جور دیگری تدبیر کرده بودیم، ولی خداوند به گونه ای دیگر مقدر کرده است که «الخییر فی ما وقع». قرار بود که ریاست محترم

پژوهشکده، جناب آقای دکتر ضیائی و بعضی از پژوهشگران بزرگوار که مقالات آنها برای این نشست پذیرفته شده بود نیز حضور داشته باشند. ولی متأسفانه به دلیل لغو پروازها نتوانستند بیایند.

همان‌طور که می‌دانید، حج ظرفیت‌های عظیم و بی‌نظیری دارد که شاید در دیگر عبادات و مناسک دینی کمتر وجود داشته باشد؛ ظرفیت‌هایی در حوزه خودسازی و تربیت، در حوزه وحدت و هم‌گرایی امت اسلام، در حوزه سیاسی، اقتصادی و عرصه‌های دیگر که نیازمند شناسایی و معرفی به جامعه اسلامی است. بعثه مقام معظم رهبری در همین راستا سال‌ها پیش تصمیم به راه‌اندازی یک مرکز تحقیقات گرفت که بعدها گسترش یافت و امروز به عنوان پژوهشکده حج و زیارت، فعالیت‌های واقعاً چشم‌گیر و ارزنده‌ای دارد.

این پژوهشکده چند گروه علمی دارد (تاریخ و سیره، فقه، اخلاق و اسرار، کلام و معارف و گروه مطالعات سیاسی و اجتماعی) و پژوهشگرانی به عنوان عضو هیئت علمی در آن مشغول هستند؛ در عین حال این گروه‌ها از ظرفیت‌های پژوهشی دیگر مراکز و اشخاص در حوزه و دانشگاه استفاده می‌کنند. این مجموعه، آثار متعددی در قالب‌های متفاوت منتشر کرده است؛ آثاری برای زائران، آثاری برای روحانیونی که به حج مشرف می‌شوند، برای مبلغین زبان‌دانی که در خارج از کشور و در ایام حج حضور دارند و ادای وظیفه می‌کنند و... آثاری که تولید می‌شود در سطوح مختلف علمی ترویجی، علمی کاربردی و علمی پژوهشی است؛ پژوهش‌هایی که گاه در صدور فتوا از مراجع معظم تقلید هم تأثیر داشته است؛ یعنی برخی از پژوهش‌های فقهی، آن‌قدر دقیق و جامع بوده که حتی در فتاوی مراجع معظم تقلید نیز تأثیر داشته است. همان‌طور که گفته شد، پژوهشکده آمادگی همکاری و استفاده از توان شما بزرگواران را دارد. من از همین جا دعوت می‌کنم که حتماً برای همکاری با ما اقدام بفرمایید.

یکی از وظایفی که پژوهشکده برای خودش تعریف کرده، برگزاری نشست‌های

علمی در موضوعات مورد نیاز است. با توجه به اینکه حج در بلاد مختلف اسلامی از دیرباز با شیوه‌ها و سبک‌های مختلفی برگزار می‌شده است و قطعاً جامعه اسلامی و امت اسلام میراث بسیار گران‌بهایی در این عرصه دارد، ضروری دیدیم اقداماتی را که کشورهای اسلامی در زمینه حجگزاری انجام داده‌اند، بررسی کنیم تا مشخص شود چه ظرفیتهایی دارند و چه آثار علمی‌ای در این عرصه تولید کرده‌اند و محورهای مختلف دیگر را شناسایی و معرفی کنیم تا به عنوان میراث ماندگار دنیای اسلام ثبت و ضبط شود و محفوظ بماند. از جمله این نشست‌ها، نشست علمی تخصصی «مسلمانان افغانستان حج و حرمین شریفین» است. مردمان سخت‌کوش و باصفایی که از قرن اول هجری آیین نجات‌بخش اسلام را پذیرفتند و در راه تعالی و رشد آن حتی از بذل جان مضایقه نکرده‌اند، قطعاً میراث گران‌بهایی در زمینه حج و حرمین دارند. از این رو محورهایی با این عناوین: «تعامل مسلمانان افغانستان و ایران در امور حج و حرمین شریفین»، «حجگزاری مسلمانان افغانستان در ادوار مختلف تاریخی»، «فرهنگ و آداب و رسوم حجگزاری مسلمانان افغانستان»، «حج و حرمین شریفین در آثار علمی و هنری مسلمانان افغانستان» و «اقدامات عمرانی رفاهی و فرهنگی مسلمانان افغانستان در حرمین شریفین» مشخص، و در ذیل هر کدام از این محورها نیز ریزموضوعات دیگری هم تعریف و معرفی شد و درخواست شد که پژوهشگران مقالاتی را در این زمینه‌ها تدوین کنند و ارائه دهند و تلاش شد تا جایی که امکان دارد از خود فضایی افغانستان بهره گرفته شود.

الحمدلله مقالات قابل توجهی به دست ما رسید. که دو مرحله ارزیابی شدند. بعضی از مقالات امتیاز لازم را کسب نکردند، ولی تعدادی از مقالات که امتیاز لازم را کسب کرده و انتخاب شدند، به صورت مجموعه مقالات منتشر شده و ان‌شاءالله عرضه خواهد شد. البته تعدادی از مقالاتی که در گذشته در آثار علمی پژوهشکده مثل مجله میقات الحج، مجله فرهنگ زیارت و مجله علمی پژوهشی پژوهشنامه حج و زیارت

منتشر شده بود و دقیقاً با بحث حج و حجگزاری و حرمین شریفین و افغانستان مرتبط بود، در این مجموعه آثار منتشر شده است. علاوه بر اینکه نمونه‌هایی از اسناد تاریخی که در کتابخانه مجلس یا کتابخانه ملی ایران یا وزارت خارجه موجود است و مجموعه مفصلی را تشکیل می‌دهد، در این ویژه‌نامه منتشر شده است.